

ВАЛЕНТИНА СОБОЛЬ

ВСТУПНЕ СЛОВО

2016 рік знаменний ювілеями Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Грушевського.

Іванові Франкові виповнюється 160 років від дня народження і 100 років від дня смерті. У світовій літературі важко знайти діяча такого творчого діапазону, із колосальним розмахом художньої, наукової, суспільної діяльності, як Франко – великий поет, прозаїк і драматург, історик і теоретик літератури, філософ, публіцист, фольклорист, етнограф і економіст. Про місіонерську роль Франка пише у своїй статті *Exegi monumentum Iwana Franki* Стефан Козак.

150 років від дня народження виповнюється видатному вченому Михайлу Грушевському. Найбільшому історикові України присвятили свої розвідки польський науковець Тереса Хинчевська-Геннель та український дослідник – Віталій Тельвак.

2016 рік – це також рік 145–ліття від дня народження Лесі Українки. І то власне Франкові належать слова, які сьогодні знає чи не кожен: «Від часу Шевченкового *Поховайте та вставайте, кайдани порвіте* Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст сеї слабосилої, хворої дівчини». Розвідки Ростислава Радишевського, Марії Моклиці та Себастьяна Делюри засвідчують, якою важливою, потрібною і надалі актуальною

залишається її творчість. У листі до Михайла Павлика від 7.10.1895 Леся Українка писала: «Сором і жаль за мою країну просто гризе мене (се не фраза, вірте) [...] Недарма ж я вивчилась по-англійськи, далекі, читаючи твори великих письменців англійських XVII ст., думаєш, чому я не живу хоч у ті часи, що з того XIX в., коли ми так ганебно пропадаєм, та ще й мовчки?»¹. Леся Українка сягає творів англійських митців слова XVII століття, натомість Адам Міцкевич у своїх паризьких лекціях в академічному році 1841/42 апелює до української літератури барокового² XVII століття та її впливів на сусідні літератури:

„Biskupi i zakonnicy kijowscy sięgają wpływami do Moskwy, w Kijowie zaś widzimy w kolegiach duchownych biskupów polskich (jeden z biskupów, Mohyla, był żołnierzem polskim). Oddziaływują oni na literaturę rosyjską. Tu rozpoczyna się okres zwany przez Rosjan polskim, który później wyda epokę odrodzenia za panowania Elżbiety”³.

Другий розділ нашого збірника презентує статті, які озвучують проблеми бароко і романтизму. Із тих джерел, світових і національних, постала творчість і Івана Франка, і Лесі Українки, і Михайла Грушевського. Упередження в стосунку до бароко мали місце і в Польщі⁴, не лише в Україні (в Польщі в часи міжвоєнного двадцятиліття). Але якщо в Польщі період після другої світової війни був складним для зацікавлення бароко, то в Україні ці про-

---

¹ *Переписка Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом*, Київ 1911, том 8, с.237.

² Ян Оконь вважає, що Міцкевич у тих викладах, у другому курсі, представив літературу бароко (*Barok w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej. Drogi przemian i osmozy kultur*, Zakład graficzny UW, Warszawa 2000, s.153).

³ A.Mickiewicz, *Dziela, tom X (Literatura słowiańska). Kurs drugi*, Przeł. L.Пłoszewski, Warszawa 1955, s. 19.

⁴ J.Pelc, *Na początku był Porębowicz- 100 lat badań literatury baroku w Polsce*, Barok, 1994, nr 1, s.12.

блеми взагалі було заборонено. Про це переконливо свідчить у своїй статті професор Марії Кашуба. Проблеми поетики літератури бароко, необароко і романтизму досліджують у своїх розвідках Дмитро Дроздовський, Юлія Гончар, Ольга Новик.

Розділ рецензій знайомить читача із новими науковими працями Мирослава Трофимука (рецензія Людмили Шевченко-Савчинської), Віктора Брехуненка (рецензія Маріуша Дроздовського), Криштофа Петкевича (рецензія Давида Бзорка). Тереса Хинчевська –Геннель пише про англomовний часопис „Kyiv Mohyla Humanities Journal” 2 (2015), Ярослав Пасько – про український переклад *De Re Metallica* Георга Аґріколи.

У розділі «Varia» читач віднайде докладний звіт про пленарне засідання Наукового Товариства Шевченка у Львові 26 березня 2016 року (стаття Валентини Соболь) та розмову Дмитра Дроздовського із Маріо Варгасом Льюсою.

Останній розділ збірника присвячено світлій пам’яті професорів, які пов’язали своє наукове життя з Факультетом Прикладної Лінгвістики Варшавського Університету, віддали йому свій талант і насагу. Про пані професор Анну Душак (4.04.1950- 25.12.2015) пише її учень Гжегож Ковальські. Незабутнього Колегу Рене Слівовського (2.02.1930- 23.06.2015) згадує професор Аліція Володзко-Буткевич.